

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudců JUDr. Ivanky Havlíkové a Mgr. Martina Kříže v právní věci **žalobce: D. Č.**, bytem S., B., zastoupen JUDr. Jaromírem Josefem, advokátem, se sídlem Velkomoravská 378/1 Hodonín, proti **žalované: Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra České republiky**, se sídlem Kodaňská 1441/46 Praha 10, o žalobě proti rozhodnutí Rozhodčího orgánu Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra České republiky ze dne 20. 1. 2012, č. j. ZP-153461/2011-ROo,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí rozhodčího orgánu zdravotní pojišťovny Ministerstva vnitra České republiky ze dne 20. 1. 2012, č. j. ZP – 153461/2001 ROo, sp. zn. ZP-13/0136/BM-04-11 se z r u š u j e a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. U r č u j e se odměna právního zástupce žalobce advokáta JUDr. Jaromíra Josefa ve výši 8.228,- Kč, která mu bude vyplacena z účtu Městského soudu v Praze do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í

I. Předmět řízení a rozhodnutí žalovaného (napadené rozhodnutí)

Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání rozhodnutí Rozhodčího orgánu Zdravotní pojišťovny Ministerstva vnitra České republiky, uvedeného v záhlaví tohoto rozsudku, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce proti platebnímu výměru Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra České republiky – pobočky Brno, ze dne 4. 11. 2011, č. j. 136/2011.

Uvedeným platebním výměrem Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra České republiky uložila žalobci podle § 15 a § 18 odst. 1 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, v platném znění povinnost zaplatit pojistné za období od 1. 9. 2007 do 30. 4. 2011 ve výši 47.520,- Kč a penále ve výši 19.700,- Kč, vyměřené ke dni 4. 11. 2011, navýšené o 0,05 % z částky dlužného pojistného ode dne 5. 11. 2011 za každý den prodlení až do dne úhrady dlužného pojistného.

Žalovaný rozhodčí orgán se v odůvodnění svého rozhodnutí vypořádával s odvolací námitkou žalobce, že žalobce vede soudní spor se zaměstnavatelem ohledně neplatnosti rozvázání pracovního poměru, jehož výsledek má vliv na posouzení otázky dlužného pojistného a penále, které má žalobce zaplatit dle platebního výměru. Žalobce vedení soudního sporu dokládal usneseními Okresního soudu Břeclav a sděleními Okresního soudu v Hodoníně a Krajského soudu v Brně.

Žalovaný k této námitce konstatoval, že vydaný platební výměr i vyměřené penále jsou zcela v souladu se zákonem o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění a pokud žalobce doloží rozhodnutí soudu, které prokáže skutečnosti rozhodné pro odlišný výpočet pojistného a penále, lze toto rozhodnutí projednat v přezkumném řízení.

Z uvedených důvodů žalovaný rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku napadeného rozhodnutí.

II. Žaloba

Žalobce v podané žalobě namítal nesprávný postup zdravotní pojišťovny a nezohlednění soudních řízení, které měly vliv na otázku, zda byl žalobce povinen platit zdravotní pojištění a zda mu tak vzniklo dlužné pojistné a penále.

Žalobce po ustanovení právního zástupce pro toto řízení, k výzvě soudu odstranil nedostatky podané žaloby, a to doplněním této žaloby ze dne 13. 5. 2016, v němž postavil najisto, že tuto žalobu podává toliko D. Č., nar. ..., nikoliv také M. Č., který je uveden vedle podpisu žalobce v podané žalobě, a dále uvedl skutkové důvody, kterými napadá nesprávnost jak platebního výměru, tak i odvolacího rozhodnutí Rozhodčího orgánu Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra.

Žalobce namítá, že v období, za které mu byla uložena povinnost platit zdravotní pojištění, byl v pracovním poměru, což znamená, že odvod na zdravotní pojištění měl platit

jeho tehdejší zaměstnavatel, kterým byla společnost O.S.E. Security – Consulting, s.r.o, se sídlem v Hodoníně. Proto povinnost platit odvody pojistného za zaměstnance podle ustanovení § 5 zákona o všeobecném zdravotním pojištění stíhala zaměstnavatele.

Žalobce uvádí, že o tom, že v rozhodném období byl v zaměstnaneckém poměru, svědčí rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 18. 7. 2012 č. j. 49Co 37/2011-223, jímž bylo určeno, že dohoda o rozvázání pracovního poměru žalobce a jeho zaměstnavatele, datovaná dnem 30. 8. 2007, je neplatná. Uvedeným rozsudkem byl změněn rozsudek Okresního soudu v Hodoníně ze dne 22. 11. 2010, č. j. 4C 96/2008-123. Žalobce poukazuje na to, že podle konstantní judikatury nemůže být pracovní poměr skončen, a to ani fikcí podle ustanovení § 69 odst. 3 zákoníku práce dříve, než nabude právní moci rozhodnutí ve věci určení neplatnosti skončení pracovního poměru. Z toho vyplývá, že v době, za kterou má žalobce platit odvody na zdravotním pojištění, tj. v době od 1. 9. 2007 do 30. 4. 2011 byl žalobce v pracovním poměru, z čehož je následně zřejmé, že odvody pojistného měl platit zaměstnavatel žalobce.

Žalobce s upřesněním a doplněním žaloby předložil rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 18. 7. 2012, č. j. 49Co 37/2011-223, který nabyl právní moci 3. 9. 2012.

III. Vyjádření žalovaného

Poté, kdy soud žalovanému doručil odstranění vad původního žalobního podání a doplnění žaloby včetně jejího doplnění o uvedený rozsudek Krajského soudu v Brně, žalovaný uvedl, že tento rozsudek byl Zdravotní pojišťovně ministerstva vnitra doručen až 18. 10. 2016 a pokud by pojišťovna obdržela toto rozhodnutí od žalobce nebo od jeho zaměstnavatele včas, sama by v přezkumném řízení zrušila své rozhodnutí i platební výměr a pojistné na veřejném zdravotním pojištění by vymáhala po zaměstnavateli. Avšak vzhledem k tomu, že již uplynuly lhůty, Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra nemůže uvedené rozhodnutí sama zrušit. Dlužné pojistné na veřejné zdravotní pojištění za rozhodné období však bude vymáhat od zaměstnavatele žalobce.

IV. Jednání před soudem

Žalobce, ani jeho právní zástupce se s omluvou ústního jednání před soudem nezúčastnili.

Zástupkyně žalovaného poukázala toliko na to, že v občanskoprávním řízení vedeném ve věci neplatnosti rozvázání pracovního poměru se žalobcem bylo podáno dovolání.

V. Posouzení věci Městským soudem

Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen s.ř.s.).

Žaloba je důvodná.

Podle § 5 odst. 1 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na zdravotní pojištění zaměstnavatel odvádí část pojistného, které je povinen hradit za své zaměstnance. Současně odvádí i část pojistného, které je povinen hradit zaměstnanec, srážkou z jeho mzdy nebo platu, a to i bez souhlasu zaměstnance.

V dané věci bylo platebním výměrem ze dne 4. 11. 2011 žalobci vyměřeno dlužné pojistné za období od 1. 9. 2007 do 30. 4. 2011 a penále z dlužného pojistného vyměřené ke dni 4. 11. 2011, navýšené za každý den prodlení, a to z toho důvodu kontrolního zjištění, že žalobce byl v uvedeném období plátcem bez zdanitelných příjmů a jeho povinností bylo platit pojistné z minimální mzdy.

V řízení před správními orgány obou stupňů vznikl z vyjádření žalobce a z následně jím podaného odvolání spor o to, zda, žalobce byl povinen platit pojistné na zdravotní pojištění, jestliže vede se zaměstnavatelem spor o rozvázání pracovního poměru a není na jisto postaveno, zda byl dle § 10 zákona č. 592/1992 Sb. osobou bez zdanitelných příjmů povinnou platit pojistné na účet příslušné zdravotní pojišťovny.

V řízení se tedy vyskytly skutkové okolnosti, které měly vliv na posouzení povinnosti žalobce hradit pojistné a tím i na zákonnost předmětného platebního výměru vystaveného na dlužné pojistné a penále. Přes uvedené zdravotní pojišťovna nepřerušila řízení pro účely rozhodnutí o předběžné otázce a vycházela ze skutečnosti, že dlužné pojistné a penále nebylo vyvráceno co do důvodu a výše a předmětný platební výměr vydala. Pro případ úspěchu žalobce v řízení o platnost rozvázání pracovního poměru vyjádřila, že platební výměr lze po doložení rozhodnutí soudu přezkoumat.

Žalobce rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 18. 7. 2012, č. j. 49 Co 37/2011-223 doložil, že tímto rozsudkem došlo ke změně části rozsudku Okresního soudu v Hodoníně ze dne 22. 11. 2010, č. j. 4C 96/2008-123 tak, že se určuje, že dohoda o rozvázání pracovního poměru účastníků (žalobce D. Č. a žalované společnosti O.S.E. Security Consulting, s.r.o.), datovaná dnem 30. 8. 2007, je neplatná. Z rozsudku je zřejmé, že krajský soud posuzoval zánik pracovního poměru mezi žalobcem a jeho zaměstnavatelem a dospěl k závěru, že na základě dohody o rozvázání pracovního poměru ke dni 31. 8. 2007 šlo o neplatné rozvázání pracovního poměru pro rozpor s ustanovením § 49 odst. 1 a 2 zákoníku práce a z tohoto důvodu pracovní poměr žalobce nezanikl.

V důsledku závěru uvedeného rozsudku krajského soudu neobstojí zjištění, z nichž vychází platební výměr a napadené rozhodnutí, že žalobce byl osobou bez zdanitelných příjmů a tedy povinen k úhradě pojistného na zdravotní pojištění, neboť v intencích závěru uvedeného rozsudku byl osobou povinnou k úhradě pojistného, způsobem, který zákon č. 592/1992 Sb. v ust. § 5 stanoví, zaměstnavatel žalobce.

Protože ve správním soudnictví je soud vázán ust. § 75 odst. 1 s.ř.s., podle kterého při přezkumu rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, musel se vypořádat s tím, že rozsudek krajského soudu (ze dne 18. 7. 2012) byl vydán až poté, kdy v souzené věci již bylo vydáno napadené rozhodnutí Rozhodčího orgánu Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra České republiky (dne 20. 1. 2012).

Se znalostí skutečností, které provázely správní řízení a spočívaly v poukazu žalobce na relevantní občanskoprávní řízení, jehož výsledek mohl mít vliv na rozhodnutí žalované zdravotní pojišťovny, se znalostí výsledku soudního řízení u krajského soudu, který potvrdil obhajobu žalobce, a rovněž s ohledem na povahu věci (stanovení povinnosti k platbě osobě, jíž nesvědčí zákonný důvod k platbě) se soud zabýval otázkou, zda jsou zde důvody pro prolomení zásady obsažené v § 75 odst. 1 s.ř.s. Možností prolomení této zásady se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 15. 9. 2011, č. j. 4 Ads 35/2011-75, ve kterém uvedl, že: *aplikace této zásady však může být i přes uvedené znění zákona omezena, neboť praxe v některých případech umožňuje přihlédnout ke změně právního či skutkového stavu, která nastala až po vydání rozhodnutí správního orgánu. Judikatura Ústavního soudu totiž dovodila možnost přihlížet ke skutkovým či právním novotám ve výjimečných případech, kdyby s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem případu nebylo možné důslednou aplikaci § 75 odst. 1 s. ř. s. z ústavně právního hlediska akceptovat* (srov. kupř. nález ze dne 2. 6. 2005, sp. zn. I. ÚS 605/03, <http://nalus.usoud.cz>). Nutnost přihlížet ke skutkovým a právním novotám shledal Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 4. 3. 2009, č. j. 6 As 44/2008 - 142, který byl publikován pod č. 1842/2009 Sb. NSS, také ve vztahu k zásadě „ne bis in idem“, obsažené v čl. 40 odst. 5 Listiny základních práv a svobod. Nejvyšší správní soud nutnost přihlédnout ke změně právního či skutkového stavu, která nastala až po vydání rozhodnutí správního orgánu, vázal na posouzení, zda ve věci jsou dány závažné důvody pro prolomení uvedené zásady a tyto závažné důvody je třeba posuzovat podle konkrétních okolností případu.

Soud v projednávané věci shledal principiálně obdobné závažné důvody v pořadu práva, jaké svou podstatou existovaly i v řízení, které přezkoumával Nejvyšší správního soudu pod č. j. 4 Ads 35/2011-82. I ve zmíněném řízení nárok na úpravu dávky sociální péče závisel na jiném, paralelně vedeném řízení, jehož výsledek měl vliv na posouzení nároku na dávku sociální péče a k tomuto nároku mělo být přihlédnuto. V této souzené věci žalobce individuální okolnosti případu spočívaly v důsledku rozsudku krajského soudu v tom, že žalobce nebyl osobou povinnou k platbě po celé rozhodné období, za které byl vydán platební výměr a žalovaná zdravotní pojišťovna dle svého vyjádření k žalobě již nemá z důvodu plynutí času procesní prostředky k nápravě svého rozhodnutí. K tomu se přiřazuje i okolnost, jíž nasvědčuje rovněž vyjádření zdravotní pojišťovny, že dlužné částky na pojistném bude tato pojišťovna vymáhat od zaměstnance žalobce. Skutečnost, že zdravotní pojišťovna je povinna vymáhat pojistné od osoby, jíž svědčí povinnost k platbě pojistného, avšak v souzené věci toto pojistné vyměřila osobě, jíž titul k platbě nesvědčí, přičemž pojistné je povinna nadále vymáhat od osoby povinné, svědčí o tom, že způsob získání úhrady téhož pojistného ze dvou právních důvodů a od dvou osob není souladu se zákonem. Tím je dán závažný důvod pro prolomení zásady dle § 75 odst. 1 s.ř.s.

Na uvedeném nemůže nic změnit ani zmínka zástupkyně žalované, že ve sporu žalobce a jeho zaměstnavatele bylo podáno dovolání, neboť pro posouzení věci je relevantní pravomocný rozsudek krajského soudu a v případě jiného výsledku by šlo až o novou skutečnost ke zvážení dalšího postupu správního orgánu.

VI. Závěr

Na základě shora uvedených Městský soud v Praze napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s.ř.s. zrušil pro nezákonnost a podle § 78 odst. 4 s.ř.s. vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.

Výrok o nákladech řízení je dán ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce byl sice ve sporu úspěšný, avšak žádné náklady mu v souvislosti s řízením nevznikly. Žalobce je osvobozen od soudních poplatků ze zákona, neboť jde o řízení ve věci pojistného na veřejné zdravotní pojištění dle § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích a nevznikly mu ani náklady právního zastoupení, neboť zástupce mu byl ustanoven soudem, přičemž náklady na toto zastoupení hradí stát.

Odměna ustanoveného právního zástupce žalobce – advokáta JUDr. Jaromíra Josefa činí za 2 úkony právní služby (převzetí zastoupení doplnění žaloby) po 3 100 Kč a 2x paušál po 300 Kč dle § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. a § 13 odst. 3 cit.vyhlášky částku 6 800 Kč. S připočtením částky 1 440 Kč, odpovídající dani z přidané hodnoty z částky 6 800 Kč, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování a z náhrad odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s. ř. s.) činí celková výše odměny advokáta částku 8 228 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 11. ledna 2017

JUDr. Naděžda Řeháková, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Veronika Brunhoferová